

โครงการหน่วยให้บริการสุขภาพตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖
ตำบลหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๑. ชื่อโครงการ

โครงการหน่วยให้บริการสุขภาพที่ตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
ตำบลหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรสูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทุกปี หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มบุคคลเหล่านี้ก็มีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้กลุ่มบุคคลประสบความลำบากเพราะส่วนมากจะขาดการดูแลจากครอบครัวและมีฐานะยากจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาประเทศซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมหมายถึงบุคคลนั้นมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีมีศักยภาพในการช่วยเหลือตนเองและครอบครัว ให้ดำรงอยู่อย่างปกติสุขตามศักยภาพแห่งตน ปัจจุบันจำนวนและสัดส่วนผู้สูงอายุของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ส่งผลให้ประชากรไทยเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุหรือ“ภาวะประชากรผู้สูงอายุ” อันจะก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ เจ็บป่วยเรื้อรังเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งปัญหาขาดผู้ดูแลยามเจ็บป่วย การจะให้ผู้สูงอายุมีชีวิตยืนยาวอย่างมีคุณภาพต้องมีการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพดีให้มีสุขภาพแข็งแรงเพื่อยืดเวลาที่จะเจ็บป่วยเรื้อรังออกไป และในผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยให้หายหรือทุเลาจากการเกิดความพิการหรือทุพพลภาพและยืดเวลาของการเข้าสู่ภาวะทุพพลภาพออกไป จากสาเหตุและปัญหาที่ทุกคนในชุมชนจะต้องได้รับผลกระทบเหล่านี้ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลหลุมข้าวเพื่อให้เป็นช่องทางให้กับสังคมชุมชนร่วมมองเห็นปัญหาที่ทุกคนควรจะช่วยกันแก้ไข ไม่ใช่ผู้สูงอายุจะต้องแก้ไขเองเพียงลำพัง โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการเสริมสร้างร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการอยู่ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ กับคนทุกเพศ ทุกวัยอีกทั้งยังเป็นศูนย์ที่สามารถให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาที่ผู้สูงอายุพบเจอได้อย่างทันถ่วงทีและอย่างทั่วถึง

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ ในด้านสุขภาพ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ ตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมการป้องกันโรค การฟื้นฟูสภาพ และการรักษาพยาบาล ในรูปแบบศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลหลุมข้าว
๒. เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้และช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ได้รับการดูแลจากครอบครัวชุมชน อย่างเหมาะสมตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
๓. เพื่อให้บริการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วม
๔. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ให้อยู่ดีมีสุข ตามวิถีชุมชนบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
๕. เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพของตนเองและปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม อย่างมีศักดิ์ศรีตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
๖. เพื่อการบริการที่ได้ตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

๔. พื้นที่ดำเนินโครงการและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้สูงอายุ ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

- กลุ่มผู้สูงอายุ ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
- กลุ่มผู้สูงอายุ ที่ช่วยเหลือตัวเองได้

ผู้พิการ ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

ผู้ป่วยติดเตียง และ ผู้ป่วยติดเตียงเรื้อรัง

๕. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

๖. วิธีการดำเนินการ

๑) ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรม

๒) จัดประชุม กลุ่มพันธมิตรการทำงาน ได้แก่ ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ ประชาคม อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน ประชาชน ผู้สนใจในตำบลหลุมข้าว เพื่อสร้างความเข้าใจและเสนอแนวคิด มุมมอง ของชุมชนเกี่ยวกับปัญหาของผู้สูงอายุ

๓) สร้างเครือข่ายการทำงานด้านผู้สูงอายุระดับตำบล กำหนดเป้าหมายและแนวทางการทำงาน ร่วมกัน คือการจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน โดยใช้ข้อมูล ทรัพยากร ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่แล้วในชุมชน

๔) จัดทำข้อเสนอโครงการ พร้อมทั้งเสนอโครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ต่อประธาน กรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

๕) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา โครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๖) ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย วิทยุชุมชนและสื่อบุคคลในที่ประชุมตามโอกาสต่างๆ ของชุมชน ให้ประชาชนในตำบลหลุมข้าวรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้เกิด ความเข้าใจและให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรม

๗) ประชุมคณะกรรมการพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ วางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นแกนนำในการสนับสนุนและกระตุ้นชุมชนให้เกิดการจัดบริการเพื่อผู้สูงอายุ

๘) ประชุมผู้ประสานงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมทั้งรับทราบนโยบายและแนวทางในการพัฒนา โครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์

๙) จัดอบรม กลุ่มอาสาสมัครเยี่ยมบ้าน กลุ่มอสม. กลุ่มเยาวชน กลุ่มแกนนำผู้สูงอายุเพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ในด้านอาหาร การออกกำลังกาย อารมณ์และขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม

๑๐) กลุ่มญาติ แก่นนำสุขภาพประจำครอบครัว ที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรัง พักการ อัมพฤกษ์ อัมพาต เพื่อให้ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้องและประสานขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม

๑๑) วิเคราะห์กลุ่มผู้สูงอายุเป้าหมายในชุมชน ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันตามภาวะสุขภาพสิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงาน โดยจัดแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ กลุ่มผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เนื่องจากเจ็บป่วยเรื้อรัง พักการ อัมพฤกษ์ อัมพาต และกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องอยู่บ้านคนเดียวเนื่องจากลูกหลานออกไปทำงานนอกบ้าน

๑๒) จัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ โดยจัดกิจกรรมใน ๒ ลักษณะ คือ

๑๒.๑. กิจกรรมหลักในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งกิจกรรมหลักในศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชนจะเน้นกิจกรรมบริการด้านสุขภาพ ที่ดำเนินงานโดยบุคลากรสาธารณสุขและชุมชนมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้และกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องอยู่บ้านคนเดียว เนื่องจากลูกหลานไปทำงานนอกบ้าน

๑๒.๒ กิจกรรมสนับสนุนในชุมชน จะเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนกิจกรรมเดิมที่ดำเนินการมาแล้วเป็นภาระต่อยอดและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในด้านเศรษฐกิจด้านสังคมและจิตวิญญาณ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมหลักในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

- ให้บริการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ โดยจัดคลินิกหรือมุมบริการสุขภาพผู้สูงอายุในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลหลุมข้าวมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- จัดสถานบริการดูแล ที่ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตำบลหลุมข้าว ดำเนินงานโดยอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ให้บริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สำหรับผู้สูงอายุและครอบครัว โดยอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ให้สุศึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัว การดูแลสุขภาพ แก่ผู้สูงอายุ ญาติและอาสาสมัครตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมสนับสนุนในชุมชน

- กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรัง อัมพฤกษ์ อัมพาต ผู้พิการ ตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ติดตามเยี่ยมบ้าน ผู้สูงอายุสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน อสม. ที่ผ่านการอบรมแล้ว เพื่อให้การดูแลด้านจิตใจ ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำด้านสุขภาพ ตลอดจนรับปัญหาและนำเสนอปัญหาต่อคณะกรรมการสุขภาพภาคประชาชนเพื่อวางแผนแก้ไขตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

- ให้บริการสุขภาพที่บ้าน สำหรับสูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ ต้องให้การดูแลเฉพาะโรคทุกราย โดยอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ให้การดูแลผู้สูงอายุในระยะสุดท้ายของชีวิต โดยทีมชุมชนตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

๗. กิจกรรมการดำเนินโครงการ

๑. การประชาสัมพันธ์/การชี้แจงก่อนเริ่มโครงการ ต้องมีการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการฯ ซึ่งขั้นตอนนี้ กลุ่มผู้สูงอายุ/แกนนำชุมชน/ประชาชนในพื้นที่ ต้องมาจัดทำเวทีประชาคมกันหลายรอบ เพื่อหาแนวทาง/วางแผนการดำเนินงาน/การปฎิหาริหรือฯ เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการดำเนินงาน

๒. การหาอาสาสมัคร/จิตอาสา ในการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุ เพราะการจะหาผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ไม่มีค่าตอบแทน (ทำงานฟรี) ในยุคปัจจุบันนี้ เป็นเรื่องยากมาก จะต้อง มีการรับสมัคร/ชี้แจงการดำเนินงาน/ปฎิหาริหรือฯ จึงทำให้มีผู้มีจิตอาสา จำนวนน้อยในการทำงาน

๓. การรวมกลุ่มทำกิจกรรมผู้สูงอายุ ในการการทำกิจกรรมแต่ละอย่างต้องใช้กำลังคนในการดำเนินงาน บางครั้งมีการจัดกิจกรรม มีผู้สูงอายุจำนวนน้อยที่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะเนื่องมีการจัดกิจกรรมบ่อยครั้ง ผู้สูงอายุบางคนติดงานบ้าง ผู้สูงอายุบางคนไม่มี ลูกหลานมาส่งเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมบ้าง

๔. งบประมาณในการดำเนินการ ในช่วงแรกยังไม่มียงบประมาณในการดำเนินการ ทั้งการจัดตั้งศูนย์ฯ การจัดกิจกรรม และรูปแบบการดำเนินงาน ทำกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ต่อมาได้ดำเนินการเขียนขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลพบุรี และหน่วยงานในสังกัดกระทรวง การพัฒนาสังคมฯ

๕. เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าวมีงบประมาณในการบริหารจำนวนน้อย งบประมาณที่จะนำมาบริหารทุกอย่าง ต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าวก่อน และงบประมาณที่จะนำมาทำกิจกรรมของผู้สูงอายุ นั้น จึงมักได้รับอนุมัติงบประมาณไม่มาก ทั้งนี้ตามฐานทางการเงินการคลังของ อบต. หลุมข้าว

๘.งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณจาก สปสช.ตำบลหลุมข้าว

๙. วิธีการประเมินผล

๙.๑ ประเมินผลจากมีจำนวนครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการฯ

๙.๒ ประเมินผลจากแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดทำโครงการฯ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มผู้สูงอายุ

- ๑.๑ ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และขาดการดูแล จะได้รับการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ
- ๑.๒ ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังจะได้รับการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและมีกิจกรรมคลายเหงา
- ๑.๓ ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้สามารถใช้ประโยชน์จากศูนย์ฯ ในการทำกิจกรรมร่วมกัน

๒. สมาชิกในครอบครัว

- ๒.๑ มีผู้ดูแลผู้สูงอายุแทน ทำให้อุ่นใจ เมื่อบุตรหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน
- ๒.๒ ไม่ต้องเสียค่าจ้างดูแล

๓. กลุ่มอาสาสมัคร/กลุ่มจิตอาสา

เกิดความตระหนักต่อสถานการณ์ผู้สูงอายุ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ส่งผลให้มีการจัดกระบวนการทางความคิด และการทำงานในการดูแลผู้สูงอายุให้เป็นระบบครอบคลุมทั้งในประเด็นภารกิจและความต่อเนื่องของเวลา และความครอบคลุมบุคคลในการดูแลผู้สูงอายุ

๔. สังคม/ชุมชน

- ๔.๑ เป็นการเสริมสร้างการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุเต็มตัวโดยเป็นการวางรากฐานการทำงานเพื่ออนาคต สำหรับผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ ขาดคนดูแล และที่อยู่ตามลำพังตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ๔.๒ เป็นระบบงานใหม่ที่ยึดภารกิจเป็นหลัก เพื่ออุดช่องว่างของเวลา และความครอบคลุมระหว่างบุคคล เพื่อขยายโอกาสให้ผู้สูงอายุได้รับบริการตลอดเวลาตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ๔.๓ เกิดกลไกใหม่ในการดูแลผู้สูงอายุ ที่มีการประสานเชื่อมโยงการทำงานอย่างทั่วถึง และมีสมรรถนะเพียงพอในเบื้องต้น สำหรับการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และเอื้อต่อการทำงานอย่างต่อเนื่องในการดูแลผู้สูงอายุทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ และสภาพแวดล้อมตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
- ๔.๔ เกิดการสร้างกลไกการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง ซึ่งมีจำนวนมากในปัจจุบัน และจะมีอัตราส่วนทวีสูงขึ้นในอนาคตตามมาตรฐานการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ / รับผิดชอบโครงการ
(นายศศิศ แคนทอง)
นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นางปฎิญา แต่งชุม)
หัวหน้าสำนักงานปลัดฯ

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวสุพรรณิ สุริยะจันทร์)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายทวีศักดิ์ ช่อกิ่ง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว